

НЕЯКІСНІ ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ ЯК ОБ'ЄКТ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

**Самойленко Н.М., Самойленко Д.Є., Аверченко В.І., Ткачева І.А.
Національний технічний університет „Харківський політехнічний
інститут”, Харків**

Проблема утилізації та знищення неякісних лікарських засобів в Україні носить комплексний характер. З одного боку – це недопущення повторного незаконного обігу виявлених неякісних лікарських засобів, що можуть потрапити до пацієнтів і стати загрозою їх здоров'ю чи життю. З іншого ж боку це – попередження забруднення довкілля при поводженні з ними, яке звичайно передбачає поховання зазначених засобів на звалищах твердих побутових відходів, змив їх у каналізацію та використання високотемпературного спалювання. Дані способи супроводжуються ризиком надходження токсичних речовин у водоносні горизонти на полігонах та в атмосферне повітря при їх спалюванні з утворенням викидів моно оксиду вуглецю, оксидів сірки, фосфору, селену, миш'яку, фосгену, диоксину та ін.

Незважаючи на існуючу законодавчо-правову базу, що регулює утилізацію та знищення лікарських засобів, практично це питання в країні залишається ще не вирішеним.

Утилізація неякісних лікарських засобів передбачає певну кількість різних по своїй суті технологій. Переробці підлягають водні, водно-спиртові, спиртові розчини, речовини на основі нафтопродуктів (вазелінові), ліпідів (жири, віск), кислоти жирного ряду. Виходячи з цього необхідно мати обладнання та проводити розчинення, екстракцію, фільтрацію, іонний обмін, випарювання тощо. Враховуючи зазначене та економічний критерій доцільно при організаціях, які вже мають потенційну технічну базу для здійснення таких процесів створювати спецпідприємства.

Однак, з урахуванням низького бізнес-інтересу до цієї діяльності та незацікавленості володарів фармацевтичних організацій в утилізації неякісних ліків за рахунок власних коштів пропонується поєднання дій державної інспекції з контролю якості лікарських засобів, Державної санітарної інспекції та органів Міністерства охорони навколишнього середовища, які під керівництвом державних органів виконавчої влади будуть у межах свої компетенції проводити роботу по організації і обов'язковій утилізації відходів.